

Tenna Marie Hertel Jacobsen v/
Frederikssund Kommune
Kongensgade 18
3550 Slangørup

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 122503
Ref. frhod
Den 20. februar 2025

Dispensation til åbning af rørlagt vandløb inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til åbning af 160 meter rørlagt vandløb Marbæksrenden inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 5a LI. Rørbæk By, Snostrup, Bykærvej 18 og matr.nr. 14b oppe Sundby By, Oppe Sundby, Marbækvej 49, 3600 Frederikssund, i Frederikssund Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Det opgravede materiale skal fjernes fra det strandbeskyttede areal eller fordeles jævnt ud over landbrugsjord i omdrift i et lag på maksimalt 30 cm.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Frederikssund Kommune ansøger om dispensation til åbning af et rørlagt vandløb Marbækrenden ca. 160 meter i skellet mellem matr.nr. 5a LI. Rørbæk By, Snostrup, Bykærvej 18 og matr.nr. 14b oppe Sundby By, Oppe Sundby, Marbækvej 49, 3600 Frederikssund inden for strandbeskyttelseslinjen.

På figur 1 ses et kort over de ansøgte matrikler og det omkringliggende område.

På figur 2 ses et kort over projektområdet.

På figur 3 ses et kort over den rørlagte strækning af Marbækrenden, som ansøges om at blive åbnet.

På figur 4 ses et kort over anlægsarbejdet.

På figur 5 ses et kort af høje målebordsblade 1842-1899 af Marbækrenden.

Fig. 1. Ortofoto 2025. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De røde streger markerer de vejledende matrikelgrænser. De to røde prikker markerer de ansøgte matrikler, Marbækrenden ligger mellem disse to.

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. Projektområdet for vandløbsrestaureringen af Marbækrenden.

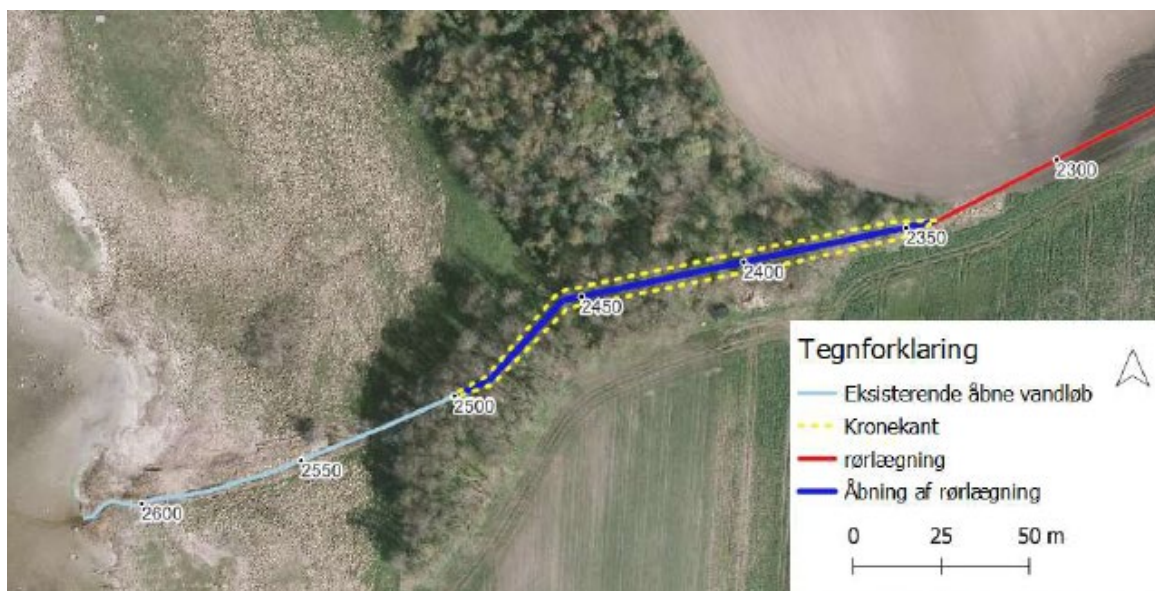

Fig. 3. Tilsendt fra ansøger. Oversigt over den rørlagte strækning af Marbækrenden, som ønskes åbnet.

Fig. 4. Tilsendt fra ansøger. Anlægskort for Marbækrenden.

Fig. 5. Udklip af topografisk kort, høje målebordsblade 1842-1899.

Ansøger oplyser bl.a. følgende:

” Denne rapport beskriver den tekniske løsning til åbning af en kortere strækning af det rørlagte vandløb Marbækrenden beliggende i Frederikssund Kommune, i skellet mellem to ejendomme og på grænsen mellem matrikel 14b Oppe Sundby By, Oppe Sundby og matrikel 5a Li. Rørbæk By, Snostrup. Marbækrenden er et kortere vestvendt vandløb, der afvander direkte til Roskilde Fjord og ligger mellem Jyllinge og Frederikssund.

I forbindelse med en række gennemgange af Marbækrenden er det konstateret at tilstanden af vandløbet er så dårlig, at konkrete rørstrækninger enten bør udskiftes eller åbnes. I rapporten Vurdering af offentlige rørlagte vandløb udarbejdet i juli 2021 af MOE A/S vurderes Marbækrendens tilstand så dårlig, at en restaurering bør igangsættes.

Da der både i forbindelse med vejprojektet (Fjordlandsvej) og i forbindelse med etableringen af Vinge er ændret meget de i vandmængderne, som ledes til vandløbet, bør vandmængderne genberegnes og et nyt regulativ for vandløbet udarbejdes.

(...)

Marbækrenden er et mindre offentligt vandløb beliggende i Frederikssund Kommune og er omfattet af "Fællesregulativ for Marbækrenden og sideløb" fra 1996. Vandløbet har sit udspring ved jernbanetunnelen mellem Dalvejen og Store Rørbækvej, hvorefter det løber mod sydvest til sit udløb i Roskilde Fjord. Vandløbet er jf. regulativet 2.604 meter langt, hvoraf det kun er de sidste 106 meter inden udløbet i fjorden, som er åbent. Resten af vandløbet er rørlagt.

Selve strækningen, der ønskes åbnet, udgør 160 meter (...).

I udløbet af Marbækrenden løber vandløbet gennem et areal omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 som strandeng. Desuden er selve vandløbet beskyttet mod tilstandsændringer, dog ikke på den strækning, der skal genåbnes eller nedstrøms for (...).

De to strandenge udgør en del af det samlede Strandengsbælte, der ligger ved Roskilde Fjord og er senest besøgt i juni 2018. Den nordlige strandeng har ID: ED23DB72-5352-11E2-81AB-00155D01E765 og den sydlige strandeng har ID: 7D23AD84-5352-11E2-84CA-00155D01E765.

Begge strandenge er i god økologisk kvalitet og bærer præg af en lang og ubrudt græsningshistorie. På den nordlige strandeng er arter som Strand-svingel, Strand-kogleaks, Sylt-star, Spyd-mælde, Strand-trehage, Blågrøn kogleaks, Sandkryb, Jordbær-kløver, Fjernakset star, Fladtrykt kogleaks og Kær-trehage registreret og på den sydlige strandeng er Udspærret annelgræs, Blød hejre, Kødet hindeknæ,

Dansk kokleare, Læge-kokleare, Strand-kvan, Salturt, Strandarve, Strandasters og Strandmalurt også registreret.

Arealet sommerafgræsses af ungkvæg. Marbækrenden er beskyttet som naturtypen vandløb mod tilstandsændringer. Vandløbet er på langt den største strækning rørlagt og har derfor kun ringe biologisk indhold. De nederste 106 meter af

vandløbet er åbent, men der foreligger ingen data for strækningen, hvorfor tilstanden er ukendt.(...).

Følgende anlægselementer er indeholdt:

- Indledende arbejder, herunder sikring, rydning mv.
- Åbning af 160 meter rørlagt vandløb
- Opgravning og bortskaffelse af rør
- Udlægning af groft materiale.
- Etablering af rørbro
- Opsætning af mulepumpe
- Retablering

Rækkefølgen af de enkelte delarbejder er opsat efter et forventet naturligt flow og sammenhæng i arbejdernes fremdrift. Det vil være muligt for entreprenøren at ændre på anlægssfaserne for optimering af anlægsarbejdernes fremdrift. (...).

I forbindelse med opstart af projektet er det nødvendigt at foretage en mindre rydning langs det nye tracé. I alt ryddes ca. 160 meter. Rydningen omfatter nødvendig afømning og fjernelse af træer og vegetation omkring det nye tracé. (...).

Det nye åbne forløb af Marbækrenden starter omkring st. 2.338 med bunden i kote 0,65 meter DVR og løber ca. 160 meter nedstrøms til station 2.498, (...), med udløb til det eksisterende åbne forløb med bunden i kote 0,35 meter DVR90. Strækningen etableres med et gennemsnitligt fald på 1,9 ‰, tilsvarende det fald, der er i dag i røret.

Da der ikke er meget fald at gøre med på strækningen og terrænet samtidigt skråner voldsomt ned mod den nuværende rørlægning er det svært at lave sving på den nye åbne vandløbsstrækning. Det må derfor prioriteres at lave noget variation nede i selve vandløbsprofilen vha. variation i dybde og skjulesten/rødder.

Det nye forløb etableres med en bundbredde på 0,8 m svarende til regulativmæssig skikkelse på den nedstrøms åbne del af Marbækrenden. På den øverste del af det nye åbne forløb, hvor vandløbet ligger forholdsvis dybt i terræn, fastholdes anlægget fra regulativet på 1:1, således der ikke skal ryddes for meget af skoven. På den nederste del af det nye åbne forløb, hvor vandløbet er mere terrænnært, etableres det nye vandløbsprofil med anlæg 1:2. I de mindre sving, der kommer på vandløbet, lægges anlægget lidt mere ned på ydersiden, mens de rejses en smule på indersiden af svingene. (...).

Etablering af spang og mulepumpe

For at sikre dyrenes adgang til hele arealet samt adgang til friskt vand etableres en passage over vandløbet i form af en rørbro samt der opsættes mulepumpe ved deres eksisterende drikkested. Rørbroen etableres, hvis muligt, ud fra et af de gamle rørstykker, som graves 1/3 ned i den nye vandløbsbund. Røret placeres lige nedstrøms for st. 2.450. Røret sikres med sten ved ind- og udløb.

(...).

Ansøger oplyser derudover følgende:

” (...). Den overskydende jord fra genåbningsprojektet spredes på de omkringliggende marker syd for projektet. Der er indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet og der er givet Landzonetilladelse til projektet.

Projektbeskrivelse

Træer og vegetation fjernes langs det 160 m lange trace for at gøre plads til genåbningen. Flest mulige træer bevares. Det vil være nødvendigt at fælde 4 potentielle flagermustræer. Der er januar 2026 veteraniseret 8 erstatnings træer. Dette sker mindst 6 måneder inden de 4 potentielle flagermustræer skal fældes.

Flagermus levestedsvurderingen fandt frem til 5 potentielle træer, men det er kun nødvendigt at fælde 4 af disse. Den åbne strækning etableres med et gennemsnitligt fald på 1,9%. Dette svarer til det fald, som i dag findes i røret. Det vil være svært at lave sving på den nye strækning, da der ikke er meget fald, og terrænet skråner en del. I stedet vil det blive prioriteret, at lave variation nede i vandløbet via skjulesten og rødde, samt ved at variere dybden. Det åbne vandløb vil få en bundbredde på 0,8 m, hvilket er tilsvarende strækningen nedstrøms, som i dag er åben. Anlægget etableres med en hældning på 1:2 på hele strækningen for at minimere risikoen for sammenstyrtning. Der forventes en samlet mængde afgravet jord på 2750 m³. Denne jord ønskes spredt på markerne omkring vandløbet. Jorden spredes i et tyndt lag på maksimalt 30 cm, og vil ikke skabe en synlig ændring i landskabet.

Projektet etableres med enkelte ændringer i forhold til projekt materialet.

Disse ændringer omfatter:

- Der er veteraniseret 8 træer som erstatning for de 4 potentielle flagermustræer som skal fældes.*
- Flest mulige træer bevares.*
- Til krydsning af kvæg etableres der et spang i stedet for en rørbro.*
- Der køres ikke med maskiner af nogen art i Riggkæret.*
- Anlægget på vandløbet som åbnes skal etableres med hældning 1:2 på hele strækningen.*
- Jordmængden overstiger sandsynligvis den mængde rapporten angiver, da den åbne strækning etableres med en hældning på 1:2 på hele strækningen.”*

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Matriklerne grænser til Natura 2000-område (nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov) mod vest. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 120 og fuglebeskyttelsesområde nr. 105.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Nedstrøms den ansøgte strækning er der kortlagt habitatnatur både rigkær i moderat tilstand samt strandeng i moderat og god tilstand. Kystdirektoratet vurderer, at vandløbsrestaureringen ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning på habitatnaturen.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at projektet vil genskabe en mere naturlig hydrologi i området samt at vandløbets opland og vandføring forbliver uændret. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter. På arter.dk er registreret følgende bilag IV-arter i et 10 x 10 km kvadrat; Marsvin, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Brunflagermus, Troldflagermus, Dværgflagermus, Skimmelflagermus, Mygblomst og Markfirben.

Kystdirektoratet bemærker, at det ansøgte hverken vil påvirke havet, søer eller vandløb negativt, og vurderer på den baggrund, at det ansøgte ikke vil påvirke de vandlevende pattedyr, padder og insekter der måtte være i området.

Kystdirektoratet bemærker, at der er registreret flagermus ca. 900 fra det ansøgte. Ansøger oplyser, at der er 4 potentielle flagermustræer som fældes, og at der kompenseres for dette ved at veteranisere 8 erstatningstræer. Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte derfor ikke vil påvirke flagermus i området væsentligt negativt.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte område er et potentielt levested for mygblomst. Der er i vurderingen lagt vægt på, at mygblomst vokser på fugtige enge og i moser, hvor kalkindholdet er højt. Kystdirektoratet bemærker, at ansøgningsområdet er begrænset til et område med træer, som ikke er et potentielt levested for mygblomst.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte område er et potentielt levested for markfirben. Der er i vurderingen lagt vægt på, at markfirben foretrækker klitter og lignende, hvor der er løst sandjord at grave æg ned i, vegetationsfrie pletter man kan sole sig på, samt strukturer hvor man kan opsøge skygge, når det ellers bliver for varmt.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Terrænændringer kræver som udgangspunkt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15, dog gælder dette ikke midlertidige terrænændringer inden for strandbeskyttelseslinjen som f.eks. ned- eller opgravning af rør, såfremt terrænet straks retableres. Hvis terrænet ikke umiddelbart kan retableres efter anlægsarbejdet, f.eks. ved arbejde inden for § 3 beskyttede naturtyper, kræver sådant arbejde en forudgående dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.

Kystdirektoratet vurderer, at selve opgravningen af rørene på projektstrækningen ikke er dispensationskrævende, såfremt terrænet retableres efter arbejdet. Ansøger ønsker dog ikke at reetablere terrænet, men derimod etablere et åbent vandløb, hvorved der foretages permanente, dispensationskrævende terrænændringer. Kystdirektoratet bemærker, at der ikke er en lempeligere dispensationsadgang,

hvormed vandløbet skal vurderes efter den restriktive dispensationsadgang i naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, der forudsætter, at projektet udgør et særligt tilfælde.

Efter administrativ praksis kan der meddeles dispensation til genetablering af søer, vandhuller samt vandløb, såfremt der tidligere har været samme naturlige forhold i området. I vurderingen er det af afgørende betydning, at det ansøgte er en genetablering af den naturlige hydrologi på arealet, hvormed genetablering af grøfter og lignende ikke hører under denne praksis.

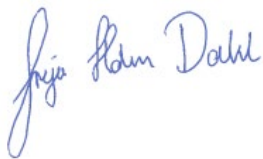
Kystdirektoratet finder, at den ansøgte etablering af et vandløb udgør et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation. Kystdirektoratet lægger vægt på, at der er tale om genetableringen af et tidligere naturligt vandløb og dermed genskabelse af mere naturlig hydrologi i området.

Kystdirektoratet vurderer, at vandløbet som ses på høje målebordsblade, se figur 5, har været et naturligt vandløb. Kystdirektoratet anser genskabelse af naturlig hydrologi for at være et anerkendelsesværdigt formål. Kystdirektoratet vurderer, at der ikke er kystlandskabelige hensyn der taler afgørende imod genetableringen af vandløbet.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til åbning af det rørlagte vandløb, Marbæksrenden, som ansøgt.

Med venlig hilsen

Freja Holm Dahl
Kystdirektoratet
+45 24 37 58 46
frhod@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Frederikssund Kommune, epost@frederikssund.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Frederikssund, dnfrederikssund-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordsjælland v/ Poul Erik Pedersen, nordsjaelland@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Frederikssund, frederikssund@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, nbu_sj@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Fredningsnævnet for Nordsjælland, nordsjaelland@fredningsnaevn.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 136,
Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov**

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tornskade (Y)
Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 120		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Mygblomst (1903)
	Stellas mosskorpion (1936)	Eremit* (5380)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Havlampret (1095)	Stor vandsalamander (1166)

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))